

گردهک یان هوورهک

د دهستیپکا کۆمهکی ده

(٤٣) د دهستیپکا کۆمهکی ده گردهک تیت ب کار ئانین.

شانهک

د پاشناشین وهکی de Goya ، van Gogh و von Döbeln ده کیتین وهکی de ، van و von - ان هوورهکان تین نقیساندن. و ئەف کیت گاڤا کۆمهکهکی ژێ بده دهست پێ کرن هوورهکیا خوه دپاریزه.

Rehîmoyî hinek tabloyên hêja û spehî çêkirine. van Gogh di xewnên Rehîmoyî de dijî.

Martin van Bruinessenî pirtûkek bi navê «Axa- Şêx-Dewlet» li ser jiyana kurdan ya civakî nivîsandîye. van Bruinessen di nêrînên xwe yê di heqê şêxan de gelek caran xelet e.

لێ گاڤا گۆتین کورتکری بکهڤن سهری کۆمهکی ئەو ب گردهکی دهست پێ دکن. Hjm. 25-ê ya Hawarê bi serê xwe xezîneyek e.

پشتی نقتہ جوتی

(٤٤) هه گهر کو کۆمه کا ل پهی نقتہ جوتی قه گوهوستانه کا دیرهک یان ژی تشته کا وهکی ژینگرتنی به ، هنگی پشتی نقتہ جوتی گردهک تیت نقیساندن.

Sosinê bang kir: «Ezê sibehî êvarî bê m.»

Hamlet: Hebûn yan nebûn, pirs ev e.

Hinekan ji bo Mihemed Emîn Bozarlanî gotiye: «Ew dîroka kurdan hewqas baş dizane ko mirov dibêje qey hayê wî ji dergevanên ber deriyê Mistoyê Mîrî jî heye.»

(٤٥) هشیاری ، بانه شان و پرسین کۆل پهی نقتہ جوتی تین ب گردهکی دست پی دکن ، هه رچهند نه و نه ژینگرتن ژی بن .

Slogana wan ev bû: Yek ji bo hemiyan, hemî ji bo yekê!

Mesele ev e: Em dê kengê bigihîn armanca xwe?

Şîreta Melayê Cizîrî ev e: Ji bilê eşqê baweriyê bi ti tiştê neîn!

(٤٦) گاڤا کۆ نقتہ جوت ل پیشیا نمونه دان ، هه ژمارتن ، شرۆڤه کرن ، به هسکرن ب کورتی و بین وهکی وان به ، و کۆمه کا د پهی ره ژی نه کاره سه ربخوه به هنگی نه قین هه ب هووره کی دست پی دکن .

Texlîtê tiriyên wan [yên eşîra jêliyan, Arif] ev in: teyfî, gozane, sincêrî, kerkûşî, gencîkî, gewrê mîr, gewrê mehmo, reşê çê, şorê difsê, berîsane, tortorî, gozanê sor, binê tat, tiliya zeynebê.

تازیزان، هه‌ره‌کۆل (١٩٤١)، «ژیلیان»، هاوار، هژم: ٣٥، رووب: ١٢

Tenê grûbek ji karkeran qezenc dike: qesabên li belediye di xebitin.

Li ser rîya bazdanê sê xetên bireng hene: kesk, sor û spî. Rengên alaya kurdan ev in: sor, zer, kesk û spî.

هه‌گه‌ر ل په‌ی نقته‌جۆتی گه‌له‌ک کۆمه‌ک بێن، دقئیت ئه‌و ب گرده‌کی بێن نقیساندن.

Pêşniyara sosyologan gelek probleman bi xwe re tîne: Zarok dibin 12-salî. Mamhoste nikarin wan bitebitînin. Keç dilê xwe dibijînin kuran.

Pêşniyara emerîkiyan dibe ko pîrsa şerê nêvxweyî çareser bike: Hewlêr dê ji aliyê Partî û Yekîtiyê ve bêt idare kirin. Pereyên gumirka Brahîm-Xelîlê dê nîvî-nîvî li herdu partiyên bêt dabeş kirin. Tixûbê di nêv

bera bakur û başurê Kurdistanê de dê ji aliyê herdu partiyên ve bê parastin.

د نای و هه‌هه‌نافان ده

(٤٧) مرۆڤ نای خوه ب گرده‌کی دنقیسه و هه‌هه‌نافی ژێ ب هورده‌کی. لێ به‌لێ گه‌له‌ک جارێ زۆره‌ کو مرۆڤ تخووبی د نیتبه‌هه‌را فانی کاته‌گۆرێان ده‌ ناس بکه‌ . به‌شا ل ژێری ب هوراهێ ل سه‌ر فی ئیکی رادوه‌سته‌ .

سه‌ره‌ناف

(٤٨) سه‌ره‌ناف ب گرده‌کی تین نقیساندن. هه‌گه‌ر سه‌ره‌ناف بێن ته‌واندن ژێ.

Li Diyarbekirê hezar Şêxmûs hene.

Diyarbekir bi Şêxmûsên xwe meşhûr e.

Şer di nêvbera cizerê û Xelîlan de bû.

Ehmed dor nedan Mihemedan.

شانه‌ک ١

بێژه‌بێن کو‌رایه‌کا وان سه‌ره‌ناف بن لێ وه‌کی نایین نزه‌هی (ایضاح) بێن ب کار ئانین ب هورده‌کی تین نقیساندن. هنگی بێژه‌ نه‌ که‌سه‌که‌ ، لێ ره‌نگه‌ک ژ مرۆفان یان ژێ تشته‌کا دی ژ بلی مرۆفان ب نای دکه‌ :

quisling, rontgen, dîzel(ji Diesel).

ههروها سه‌ره‌ناقی که سان، یین کۆژ بۆ پيشانی و تشین وهکی وی تین ب کار
ئانین ژی ب هورهکی تیت نقیساندن:
*watt, bekerel(ji becquerel), hertz, amper(ji Ampere),
kelvin.*

شانەک ۲

هنهک سه‌ره‌ناقین دینی ب گردهکی تین نقیساندن:
Xwidê, Xaliq, Yezdan, Zerdeşt.
لی به‌لی: (*Yezdan xwedayekê kurdan e.*)

(۴۹) **پاشناقین** ثابت ب گردهکی تین نقیساندن، ژ بهر کۆئه و بوونه وهکی ناقین
خوهسه‌ر.

*Kawayê Hesinkar, Memê Alan, Zîna Zêdan, Hesinê
Hewêrp, Felîte Quto, Rustemê Zal*

پاشناقین کۆ درێژ بن و ژ گه‌لهک بیژه‌یان پیک بین ب هورهکی تین نقیساندن.

*Melekê piştšikestî, Kerîmê giştikçirayî, Weysiyê devx-
wehr.*

۵۰. عنوان، - یین بیانی ژئی - ب هووره کی تین نقیساندن.

gerînende Reşo, prîns Wilhelm, kralîçe Krîstîna, mad-
am Curie, ayetollah Xomeynî, mîr Miheme.

شانەک

هنهک جاران زۆره کۆ مرۆف بزانه کا چ پاشناف و چ عنوانه، لی بهلی مرۆف دکاره
بیتره «ئهوی کۆژی ره... دهات گۆتن» پاشناف (خانێ لهپ زیرین) ه و «ئهوی
کۆ... بوو) عنوان (رههه زانی رهش)ه.

ناقین جهین جوگرافیک یین تایهتی

۵۱. ناقین جهین جوگرافیک یین تایهتی ب گرده کی تین نقیساندن.

Ewropa, Ingîltre, Diyarbekir, Nîl, Fîrat, Dicle, Benav-
ya, Girê Çolya, Cizîr, Reşîne, Tenîn, Koqendîl,
Deşalto, Kolaneya Êzdînşêrî, Dirba Şahînoyî, Keleha
Ewrexê, Birca Belek, Stoyê Şkêr, Kêleşîn

شانەک ۱

ناقین ئالیین جوگرافیک (bakur, başur, rojhilat û rojava) ب
هووره کی تین نقیساندن. لی هه گه ره بههست ژئی هه ریمه کا دیار کری به

(Kurdsitana Bakur, Emerîkaya Başur, Rojava û Rojhilat)

هنگی مرۆڤ ب گردهکی دنقیسه.

شانەک ۲

هه گه مرۆڤ جوتناقی ههک جهین جوگرافیک ب بهندکی (-) بیک فه گری بده و دقیت ناقی ددۆیی ب هوورهکی بیت نقیساندن.

ههقه ناقی نهل و گرووبان

(۵۲) ههقه ناقی هه یوان، نه ته وه، زمان و هشینا هیان - فاملی، گرووب، نژاد، توڤ، جنس، ته خلیت و بین وهکی وان - نه ناقی تاییه تی نه و له ورا ژی ب هوورهکی تین نقیساندن. ههک کهس به لکی د هزن کو دقیت ناقی نه ته وه یان و زمانان ب گردهکی بین نقیساندن. نه وه لی یه ژ بهر گاڤا مرۆڤ نه قلانه بهزره وهکی ههقه ناڤ ت فه رق د نیقبه را *deve/ereb, gurg/tirk û kew/kurd* ده نینه. بهک ههقه ناقی هه یوانان، یی دی ژی ههقه ناقی هه یوان - مرۆڤانه.

orangutan, rovî, hirç, şêr, bizin, hesp, kurd, tirk, ereb, faris, lîlûz, gulberoj, cihûyê gerok, misilmanê bêhn-teng, şirnexoyên qurre, ceh, genim, dire

(۵۳) ههروها، ژ بلی هه یوان و هشینا هیان، ههقه ناقی نهل و گرووبین دی ژی ب هوورهکی تین نقیساندن.

هه‌گەر نه‌خووشیه‌کی ناڤی خوێ ژ کهسه‌کی گرتبه ناڤی وی که‌سی ب‌گرده‌کی تیت
نقیساندن: *Nexweşiya Parkînosnî , sendrûma Wernersî*.

ناڤی ریخستن، شرکەت و بین وه‌کی وان

(۵۵) ناڤی ریخستن، کۆمه‌له، شرکەت، رۆژنامه و کۆڤاران ل‌گۆر نقیساندننا خوئی
وان تیت نقیساندن. هه‌روها ناڤی نه‌نستیتوو و ده‌سگه‌هین علمی بین ب‌کاری
په‌روه‌ده، طب، لیکۆلین، ئەکسپۆزیزیۆن، ده‌رهیتنه‌ری و کارین وه‌کی وان شه
مژوول دین ل‌گۆر خوئی وان تیت نقیساندن.

Federasyona Komeleyên Kurdistanê Li swêdê, Kome-
leya Nivîskarên Kurd Li Swêdê, Yekîtiya Ciwanên
Kurd Li Swêdê, Armanc, Welatê Me, Nûdem,
Enstîtuya Kurdî ya parîsê, Heyva Sor

(۵۶) هه‌گەر خوئی ناڤی نه‌ به‌لی به‌ یان ژ یه‌کده‌نگی د‌بکارانینا ناڤی ده‌ نه‌به،
دڤیت مرۆڤ ل‌په‌ی قان قاعیده‌یین ل‌ژیری بچه. عه‌ینی قاعده‌ ژ بو‌که‌سین
ناڤه‌کی نوو ژ ده‌سگه‌هه‌کا خوێ ره‌ بیینه تین پیشنیار کرن.
أ) قاعده‌یی بنگه‌هین ئەوه‌ کۆ ته‌نی تپیا پیشیی یا بیژه‌یا پیشیی د‌ ناڤی ده‌ گرده‌ک به.
ب) گرده‌ک د‌ بیژه‌یا ددۆیی ده‌ ژی تیت ب‌ کار ئانین هه‌گەر ئەف شه‌رتی ژیری هه‌به.
• د‌ ناڤین کۆب «کۆمه‌له‌یا»، «وه‌قفا»، «ریخستنا» و پیشناڤین وه‌کی قان ده‌ست
پیی بکن ده‌ بیژه‌یا ددۆیی ب‌ گرده‌کی تیت نقیساندن.

Komeleya Nivîskarên kurd li derve, Weqfa Parastina mafê kevokan, Rêxistina Paqijkirina daristanan

شانەک ١

د تەکستی دە دقیت مرۆف ناغان ل گۆر لوگۆتیپی نەنقیسە، ژ بەر کۆ ئه و قاعدهیێن نقیساندنێ یێن نۆرمال خراب دکن. وهکی:

Şirketa Caman, nûROJ û weşanxaneya DENG

شانەک ٢

ناقی پارتییێن سیاسی ب گردهکی تین نقیساندن:

Partiya Demokrat ya Kurdistanê-Yekgirtin, Partiya Karkerên Kurdistanê, Partiya Sosyalîst ya Kurdistanê, Yekîtiya Niştimanî ya Kurdistanê

کورتەکا ناقیێن پارتیان ب گردهکان تین نقیساندن: (*PDK-Yekgirtin*), (*PKK, PSK, YNK*), لی بەلی: *Yekîti, Partî*.

شانەک ٣

ههگه مرۆف دیار بکه کا مه به ستا مرۆفی کیژک دبستانه هنگی ناقی خوه دنگه هین بلند و ئوونیهه رسیته یێن کۆل گه له ک جهان هه نه ب گردهکی تین نقیساندن. هه گه ر مه به ستا مرۆفی بابه تی دبستانێ به مرۆف ب هووره کی دنقیسه.